

ຂໍສະເໜີນະໂຍບາຍ

ຂໍສະເໜີທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ສໍາລັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການຜະລິດຜັກອິນຊີ

ສັງລວມຫຍໍ້

ຜັກອິນຊີເປັນບຸລິມັດສິດຂອງລັດຖະບານລາວ ໃນການພັດທະນາສີຂຽວ, ແບບຍືນຍົງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ ເພື່ອ ຄໍ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດ ເປັນສິນຄ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຜະລິດຜັກອິນຊີ ເປັນກິດຈະກຳທີ່ສໍາຄັນຂອງຄອບຄົວ ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ໃນການຕອບສະໜອງທາງດ້ານອາຫານ ແລະ ລາຍຮັບ. ແຕ່ ວ່າ, ມີຫຼາກຫຼາຍບັນຫາສິ່ງຜິດພາດຕໍ່ການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ເປັນຕົ້ນ ການຕະຫຼາດ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມີການປ່ຽນແປງ, ເງິນທຶນ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງຊາວ ກະສິກອນ, ການຂໍໃບຢັ້ງຢືນກະສິກໍາອິນຊີ, ບົດບາດຍິ່ງຊາຍ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີການ ຜະລິດ. ຂໍສະເໜີທາງດ້ານນະໂຍບາຍໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວໄດ້ຖືກບັນຈຸໃນບົດ ການຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອຊ່ວຍຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍຜູ້ທີ່ຜະລິດຜັກອິນຊີ.

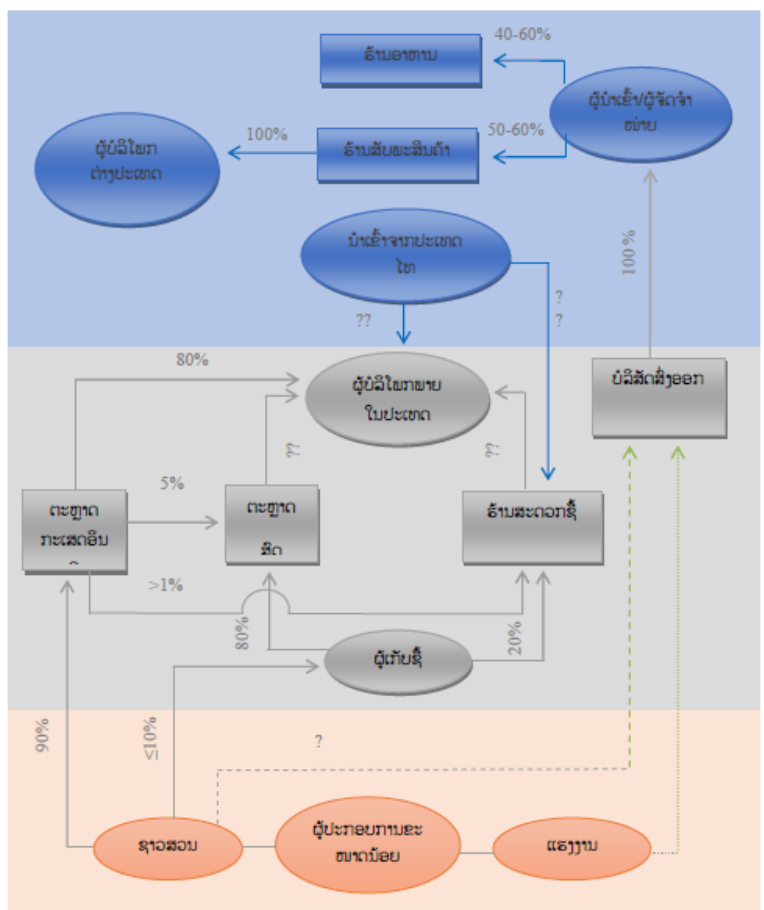
ຄວາມເປັນມາ

ສປປລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ເຂດຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ມີເນື້ອທີ່ກວມເອົາ 236,800 km² ແລະມີຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດ ຫວຽດນາມ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ, ຈີນ ແລະມຽນມາ; ຖ້າທຽບໃສ່ປະເທດເພື່ອນບ້ານແລ້ວປະເທດລາວແມ່ນຍັງເປັນເຂດທີ່ເປັນ ຊົນນະບົດທີ່ສຸດ ແລະ ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຊົນນະບົດຫຼາຍກວ່າໝູ່. ຜະລິດຕະພັນລວມຍອດພາຍໃນ (GDP) ຂອງສປປລາວ ແມ່ນມີອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ແທ້ຈິງທີ່ 6.7% ເຊິ່ງຂະແໜງການຕົ້ນຕໍ ມີກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະການບໍລິການໂດຍມີ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ແທ້ຈິງປະຈຳປີ 2015 ຄື 2%, 8%, ແລະ 8.5% ຕາມລຳດັບ. ຂະແໜງການ ກະສິກຳໄດ້ກວມເອົາ 27% ຂອງຜະລິດຕະພັນລວມຍອດພາຍໃນທັງໝົດຂອງສປປລາວ ເຊິ່ງມີປະຊາກອນ 2.3 ລ້ານຄົນຂອງປະຊາກອນທັງໝົດໄດ້ມີ ການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຂະແໜງການການກະສິກຳ ແລະຄິດໄລ່ເປັນ 70% ຂອງແຮງງານທັງໝົດເຊິ່ງໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຊາວ ກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ສປປລາວໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນຂະແໜງກຳສິກຳ ຂະຫຍາຍຕົວ 0.8% ໃນຊ່ວງປີ 2000-2012ເຊິ່ງຍັງໜ້ອຍກວ່າໝູ່ຖ້າທຽບໃສ່ປະເທດອື່ນໆ. ນອກຈາກນັ້ນ, ສປປລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີການບໍລິໂພກພືດຜັກ ປະລິມານທີ່ສູງ ເຊິ່ງສະເລ່ຍການບໍລິໂພກຜັກ ປະມານ 90 ກລ ຕໍ່ ຫົວຄົນ ຕໍ່ປີ.

ສປປລາວແມ່ນໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ ຂອງກຸ່ມປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຫຼື ອາຊຽນເຊິ່ງເປັນຜົນດີ ໃນການສົ່ງເສີມການ ພັດທະນາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍ ແລະ ທັງເປັນການສ້າງພື້ນຖານໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດໃນອະນາຄົດອີກ ດ້ວຍ. ນອກຈາກນັ້ນ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຫຼັກໄພຊະນາການຍັງເປັນຂົງເຂດໜຶ່ງທີ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເອົາໃຈໃສ່ຈາກ ລັດຖະບານ ແລະ ສິນຄ້າກະສິກຳອິນຊີຍັງເປັນທ່າແຮງຂອງລາວໃນຕະຫຼາດສິ່ງອອກໄດ້. ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ ການສຶກສາດັ່ງກ່າວຈະ ສາມາດປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມອ່ອນໄຫວທີ່ເກີດຈາກການເຂົ້າຮ່ວມຕົວ ຕະຫຼາດໄປສູ່ຕ້ອງໄດ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງຊາວ ກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ແລະ ຂໍສະເໜີທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ໃນການ ເຂົ້າສູ່ລະບົບຕ່ອງໂສ້ຂອງຜັກອິນຊີແບບໃໝ່.

ສະພາບການຜະລິດ ແລະການຕະຫຼາດ ຂອງຜັກອິນຊີ ຢູ່ ສປປລາວ

ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເປັນບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນຂອງລັດຖະບານລາວ ໃນການບັນລຸຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານອາຫານແລະຍົກ ລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີ ຂຶ້ນ. ໂດຍສະເພາະ ການຜະລິດພືດຜັກແລະ ໝາກໄມ້ ແບບລະບົບອິນຊີ ແມ່ນມີທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມໄດ້ປຽບຂອງ ສປປລາວ ເມື່ອ ປຽບທຽບກັບບັນດາປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເຫັນວ່າປະເທດລາວ ເຮົາມີການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄ ມີ ຂ້ອນຂ້າງໜ້ອຍໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວແມ່ນມີ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ພຽງແຕ່ 12 ກິໂລຕໍ່ ເຮັກຕາ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໃນເປັນພື້ນທີ່ທ່າງ ໄກສອກຫຼີກແມ່ນບໍ່ມີການການໃຊ້ສານເຄມີ ເຂົ້າໃນການປູກຝັງເທື່ອ. ແຕ່ວ່າຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ທີ່ມີການພົວພັນກັບການຜະລິດຜັກອິນຊີ ເປັນຕົ້ນ ການຕະຫຼາດ, ການສົ່ງອອກແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜັກອິນຊີແມ່ນ ມາ ຈາກ ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະຄວາມ ປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດຜັກອິນຊີ ຂອງ ຊາວ ກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ.

ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜັກອິນຊີໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜັກອິນຊີນັ້ນ ສາມາດຈຳແນກ ອອກເປັນ 3 ລະດັບ ຄື ການຜະລິດ, ຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ. ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍແມ່ນເປັນພາກສ່ວນຫຼັກໃນການດຳເນີນການຜະລິດພ້ອມທັງຈຳໜ່າຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກທົ່ວໄປແລະບໍລິສັດສົ່ງອອກ. ໃນລະດັບທີສອງກໍຄືຕະຫຼາດພາຍໃນລວມມີຕະຫຼາດກະເສດອິນຊີ, ຕະຫຼາດສິດແລະຮ້ານສະດວກຊື້ເຊິ່ງແມ່ນກຸ່ມຊາວກະເສດອິນຊີເປັນຜູ້ບໍລິຫານຈັດການເອງ. ລະດັບທີສາມແມ່ນຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດເຊິ່ງຄວບຄຸມທັງການນຳເຂົ້າ ແລະສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນກະເສດອິນຊີເຊິ່ງມີບໍລິສັດສົ່ງອອກເປັນຜູ້ດຳເນີນຫຼັກ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຜັກອິນຊີໄດ້ມີການຜະລິດຢູ່ພາຍໃນປະເທດແຕ່ກໍມີຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນຖືກນຳເຂົ້າໂດຍກົງຈາກປະເທດໄທ.

ບັນດາຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງອຸດສາຫະກຳຜັກອິນຊີ

ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຕິດພັນກັບການຜະລິດ

- ການຂໍໃບຢັ້ງຢືນອິນຊີແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເງິນທຶນຈຳນວນຫຼາຍແລະໃຊ້ເວລາດົນ ໃນການໄດ້ຮັບການອະນຸມັດອັນເນື່ອງຈາກການມີ ຫຼາຍຂໍ້ຈຳກັດ ໃນລະດັບຂັ້ນເມືອງແລະແຂວງ ໃນການໃຫ້ຂໍແນະນຳ ແລະ ການປະກອບເອກະສານເພື່ອຂໍໃບຢັ້ງຢືນອິນຊີ.
- ສັດຕູພຶດຈາກສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ (ແມງໄມ້ ແລະພະຍາດ) ແລະ ສັດຕູພຶດຈາກສິ່ງບໍ່ມີຊີວິດ (ຄວາມຜິດປົກກະຕິຂອງສະພາບອາກາດ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ) ສົ່ງຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງຕໍ່ ການຜະລິດຜັກອິນຊີ ແລະ ມີຜົນຕໍ່ການຕອບສະໜອງຜົນຜະລິດຜັກອິນຊີໃຫ້ຕະຫຼາດ ນອກຈາກນັ້ນ, ລະດູການກໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບໃນການຕອບສະໜອງໃຫ້ຕະຫຼາດໄດ້ຄືການສະໜອງຜົນຜະລິດເກີນຄວາມຕ້ອງການໃນໄລຍະລະດູແລ້ງ ແລະຂາດແຄນໃນໄລຍະລະດູຝົນ.
- ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຂົນສົ່ງໃນຊ່ວງລະດູຝົນ (ພາກເໜືອແລະພາກຕາເວັນອອກຂອງລາວ)
- ຂາດການຈຳແນກ ແລະ ການແບ່ງເຂດດິນປູກຜັກອິນຊີ ທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງ ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບ ການປົນເປື້ອນຂອງຢາຂ້າສັດຕູພຶດ.
- ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນຕ່ຳ, ມີຄວາມເປັນກົດສູງ (pH 3.5-4) ແລະມີອິນຊີວັດຖຸໃນດິນຂັ້ນຂ້າງຕ່ຳ ເຊິ່ງລັກສະນະເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດ ພົບເຫັນໄດ້ທົ່ວໄປ ໃນສປປລາວ ປັດໃຈດັ່ງກ່າວ ເຮັດໃຫ້ມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃນການຜະລິດຜັກອິນຊີ.
- ແນວພັນຜັກທີ່ຊາວກະສິກອນ ນຳໃຊ້ປູກແບບລະບົບອິນຊີນັ້ນ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເໝາະສົມຕໍ່ກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະອຸນຫະພູມທີ່ສູງ) ແລະ ທົນທານຕໍ່ ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້.
- ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຕ່ຳ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄວາມຮູ້ຄວາມທາງດ້ານເຕັກນິກຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ເຕັກໂນໂລຊີການປຸງແຕ່ງ-ຫຸ້ມຮີ້, ແລະການຈັດການນ້ຳຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ.
- ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຂ້ອນຂ້າງສູງ ເນື່ອງຈາກຄ່າແຮງງານ, ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະຫ້ອງເຢັນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນໄລຂອງຊາວກະສິກອນຫຼຸດລົງ.
- ບົດບາດຂອງເພດຍິງໃນການເຂົ້າຮ່ວມການຜະລິດຜັກແບບອິນຊີ ຍັງຢູ່ລະດັບຕ່ຳ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງ ທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ຜົນກຳໄລທີ່ໄດ້ຈາກການຜະລິດ ເນື່ອງຈາກ, ໂດຍປົກກະຕິໃນສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນາທຳລາວ ເພດຍິງແມ່ນມີປະສິບການ ແລະ ສ່ຽວຊານທາງດ້ານທາງການຕະຫຼາດ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃນການວາງແຜນໄລຍະເວລາໃນການປູກໃຫ້ໄດ້ຂາຍຜົນຜະລິດທີ່ລາຄາສູງ ແລະ ເປັນຊະນິດພຶດຜັກທີ່ນິຍົມຂອງຕະຫຼາດ.

ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຕິດພັນກັບການຕະຫຼາດແລະລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ

- ຂາດພື້ນທີ່ທຸລະກິດຖາວອນເຮັດໃຫ້ການຜະລິດຜັກອິນຊີເພື່ອຂາຍມີຈຳກັດ.
- ຍັງຂາດການໂຄສະນາແລະເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີ ໂດຍສະເພາະ ຊະນິດພຶດຜັກ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກບໍ່ຮູ້ເຖິງວິທີການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການນຳມາບໍລິໂພກ ທີ່ມີຂາຍຢູ່ໃນທ້ອງຕະຫຼາດອິນຊີ.
- ການຕອບສະໜອງຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ມີມູນຄ່າເພີ່ມແມ່ນບໍ່ພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ.
- ການຈຳກັດຂອງຊ່ອງທາງການຈັດຈຳໜ່າຍເນື່ອງຈາກອຸປະທານໜ້ອຍແລະມີມູນຄ່າເພີ່ມຕ່ຳ.

- ຂາດການປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງກະສິກໍາແລະປ່າໄມ້ ແລະກຸ່ມກະສິກໍາອິນຊີ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມໝັ້ນໃຈຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບຫຼັກອະນາໄມແລະຄວາມປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດຜັກອິນຊີພ້ອມທັງ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ ການສົ່ງອອກອີກດ້ວຍ.
- ຂັ້ນຕອນບາງຢ່າງໃນການຍັ້ງຢືນຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາອິນຊີແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກແລະສິ່ງດັ່ງກ່າວຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປັບປຸງລະບົບຂັ້ນຕອນໃຫ້ມີຄວາມວອງໄວ ແລະ ງ່າຍຂຶ້ນ.
- ຂາດການສະໜັບສະໜູນ ແລະໃຫ້ການຊີ້ນຳຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນຂອບເຂດການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສົ່ງອອກ.

ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຕິດພັນກັບການສົ່ງອອກ

- ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການສົ່ງອອກແລະມາດຕະຖານຂອງສິນຄ້າກະສິກໍາອິນຊີຍັງຈຳກັດ.
- ຊາວກະສິກອນຍັງຂາດຄວາມສາມາດໃນການເຊື່ອມຕໍ່ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາອິນຊີ ກັບລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຕະຫຼາດສົ່ງອອກເນື່ອງຈາກຄວາມອ່ອນໄຫວແລະຂາດການຮ່ວມມືກັນກັບຜູ້ສົ່ງອອກແລະຊາວກະສິກອນເອງ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະນາທາງນະໂຍບາຍ

1. ສົ່ງເສີມການຜະລິດຜັກອິນຊີຢ່າງເປັນລະບົບເຊື່ອມເຂົ້າກັນ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໃນໄລຍະສັ້ນ

- ການແບ່ງເຂດ ຫຼືການຈັດສັນພື້ນທີ່ການຜະລິດສໍາລັບຜັກອິນຊີ, ມີການຈຳແນກ ແລະ ແບ່ງເຂດການຜະລິດຜັກອິນຊີ ໃນລະດັບຊຸ່ມຊື່ນ, ລະດັບເມືອງ, ແລະ ລະດັບແຂວງ, ມີສໍາຫຼວດ ແລະ ປະເມີນພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສາມາດໃຫ້ຜົນກໍາໄລ ໃນການປູກຜັກອິນຊີ ສາມາດ.
- ດຳເນີນນະໂຍບາຍການເກັບພາສີອາກອນທີ່ຕໍ່າ ໃນພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີການແບ່ງເຂດ (ເຂດພື້ນທີ່ສໍາລັບການປູກຜັກອິນຊີ).
- ມີການກໍ່ຕັ້ງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ໜ່ວຍບໍລິການ ທາງດ້ານ ວິຊາການ, ວັດສະດຸ, ສິ່ງທີ່ນຳໃຊ້ໃນການຕອບສະໜອງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດຜັກອິນຊີ ໃນພື້ນທີ່ມີການແບ່ງເຂດ ແລະ ຈັດສັນສໍາລັບການຜະລິດຜັກອິນຊີ.
- ມີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນໃໝ່ ທີ່ເໝາະສົມກັບລະບົບການຜະລິດແບບອິນຊີ ເຊິ່ງເປັນແນວພັນດັ່ງກ່າວຄວນເປັນແນວພັນທີ່ ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ ໃນສະພາບ ດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ, ມີຄວາມຕ້ານທານຕໍ່ພະຍາດ ແມງໄມ້, ແລະ ສາມາດທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ເໝາະສົມເປັນຕົ້ນ ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ, ອາກາດຮ້ອນ ເປັນຕົ້ນ.
- ມີການຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ມີການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ກ່ຽວ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິຜົນ, ຄຸນນະພາບແລະຄວາມປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດຜັກອິນຊີ.
- ມີການຄົ້ນຄວ້າ ພັດທະນາເຕັກນິກ, ການຈັດການ ແລະ ການຖ່າຍທອດທາງດ້ານເຕັກນິກການປູກຜັກອິນຊີ ໃນເງື່ອນໄຂສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ ໃນສະພາບຄວາມແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ, ມີການເກີດລະບາດພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ ທີ່ຮຸ່ນແຮງ ແລະ ຜິດປົກກະຕິ
- ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ ລະບົບການປູກພືດຜັກທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ເພື່ອປັບຕົວຕໍ່ ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
- ມີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາລະບົບ ການປູກຜັກອິນຊີ ທີ່ມີຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ຕໍ່າ ແລະ ສາມາດຖ່າຍທອດເຕັກນິກດັ່ງກ່າວໃຫ້ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ
- ມີການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານຫລຸດພາສີ ແລະ ອຸດໜູນສິ່ງນໍາເຂົ້າ ທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການຜະລິດຜັກອິນຊີ ເພື່ອຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ສູງ.
- ສົ່ງເສີມການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບເຊັ່ນຜັກຄອງ, ນໍ້າຜັກ ແລະອາຫານກະປ່ອງທັງເປັນການຂະຫຍາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາອິນຊີ ແລະ ສົ່ງເສີມເຕັກນິກຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມມູນຄ່າຂອງຜົນຜະລິດ, ຮັກສາຄຸນນະພາບ, ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດ.

ຂໍ້ສະເໜີສໍາລັບນະໂຍບາຍໃນໄລຍະຍາວ

- ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ສະຫະພັນແມ່ຍິງໃຫ້ມີບົດບາດ ແລະ ສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຜະລິດຜັກອິນຊີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຊາວກະສິກອນທີ່ເປັນໄວໜຸ່ມ ເພື່ອເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃນການຊ່ອງທາງດ້ານການຕະຫຼາດຂອງຜັກອິນຊີ.
- ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ກໍ່ສ້າງໜ່ວຍບໍລິການທາງດ້ານເຕັກນິກ, ວັດສະດຸ ແລະ ສິ່ງນໍາເຂົ້າໃນການປູກຜັກອິນຊີ ເຊິ່ງ ເປັນໜ່ວຍບໍລິການທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ
- ສິ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳແປຮູບ ເປັນຕົ້ນ ຜັກກະປ່ອງ, ຜັກອິນຊີແຊ່ແຂງ ທີ່ສາມາດຊ່ວຍຊາວກະສິກອນ ຜູ້ຜະລິດຜັກອິນຊີ ມີຕະຫຼາດທີ່ແນ່ນອນ ນອກຈາກນັ້ນຍັງສາມາດເພີ່ມການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຫຼາຍຂຶ້ນ.

2. ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການຜະລິດຜັກອິນຊີໄປຫາຜູ້ບໍລິໂພກ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໄລຍະສັ້ນ

- ໃຫ້ມີການພັດທະນາການອອກແບບການຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄຸນນະພາບແລະຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ.
- ກະຈາຍຕ່ອງໂສ້ຂອງຜູ້ສະໜອງທັງພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງແລະອີງໃສ່ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຜະລິດຕະພັນ. ຜູ້ເກັບຊື້ ແລະຜູ້ຂາຍຍົກຂາຍຍ່ອຍຄວນມີການຮ່ວມມືກັນເພື່ອຂະຫຍາຍຊ່ອງທາງການແຈກຈ່າຍສິນຄ້າ.

3. ການເຊື່ອມຕໍ່ກັນລະຫວ່າງຜູ້ບໍລິໂພກແລະສິນຄ້າ: ການປັບປຸງການຕະຫຼາດໃໝ່

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໃນໄລຍະສັ້ນ

- ຄະນະກຳມະການຂອງກຸ່ມກະສິກຳອິນຊີຄວນຊອກວິທີທີ່ງ່າຍໃນການກວດສອບຄຸນນະພາບຂອງຜັກອິນຊີ. ນອກຈາກນັ້ນ, ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານແມ່ນຄວນມີການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກຮັບຮູ້ແລະເຂົ້າໃຈ.
- ສະມາຊິກຂອງກຸ່ມກະສິກຳອິນຊີຄວນມີການເຜີຍແຜ່ແລະໂຄສະນາກ່ຽວກັບກຸ່ມກະສິກຳອິນຊີແລະຜະລິດຕະພັນຜ່ານຊ່ອງທາງຕ່າງໆເຊັ່ນໂທລະພາບ, ວິທະຍຸແລະຜ່ານ ສື່ມິເດຍເຊັ່ນ Facebook, Twitter ແລະ Instagram.
- ສ້າງລາຍການໂທລະພາບກ່ຽວກັບການເຮັດອາຫານທີ່ໃຊ້ຜັກອິນຊີ ເປັນສ່ວນປະກອບເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜັກ ແລະສຸດອາຫານໃໝ່ໆ ແລະເປັນການສ້າງຊ່ອງທາງຈຳໜ່າຍໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດອີກດ້ວຍ.
- ສ້າງເຄືອຄ່າຍເຊັ່ນ ກຸ່ມຜູ້ບໍລິໂພກຜັກອິນຊີ, ກຸ່ມຜູ້ບໍລິໂພກອາຫານເພື່ອຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະອາຫານທີ່ປອດໄພ, ຖືກຫຼັກອະນາໄມເພື່ອເປີດໂອກາດໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ມີແນວຄິດໃໝ່ໆ ແລະແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນເຊິ່ງກັນແລະກັນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດນຳກັນ.
- ຈັດໃຫ້ມີການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະຕິດລາຄາຕາມຄວາມເໝາະສົມເພື່ອສ້າງຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ.
- ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານການຕະຫຼາດຈາກມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດສາມາດໃຫ້ຄໍາແນະນຳແກ່ຊາວກະສິກອນອິນຊີດ້ານການນຳໃຊ້ຍຸດທະສາດທາງການຕະຫຼາດໃນການສ້າງຍອດຂາຍໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໄລຍະຍາວ

- ຍັງຢືນຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີ ໂດຍການອອກໃບຢັ້ງຢືນໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກກຸ່ມກະສິກຳອິນຊີແລະໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ສາມາດສະແດງໃບຢັ້ງຢືນດັ່ງກ່າວຢູ່ຕະຫຼາດເຊິ່ງວ່າຂັ້ນຕອນຂອງການອອກໃບຢັ້ງຢືນອິນຊີ ແມ່ນຄວນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ຕັ້ງ ແຕ່ຂັ້ນເມືອງ ຫາ ຂັ້ນແຂວງ.
- ຄະນະກຳມະການກຸ່ມກະສິກຳອິນຊີ ຄວນມີການຮ່ວມມືກັບກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ໃນການຈັດຕັ້ງການປະຊຸມ, ການກວດສອບຄຸນນະພາບ ແລະຫຼັກອະນາໄມ ເປັນປະຈຳ ແລະຄວນມີບົດລາຍງານໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກໄດ້ຮັບຮູ້.
- ລັດຖະບານຄວນຈັດສັນສະຖານທີ່ທີ່ຕັ້ງຖາວອນໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດກະສິກຳອິນຊີ ເພື່ອສ້າງຄວາມສະດວກສະບາຍທັງຊາວກະສິກອນ ແລະຜູ້ບໍລິໂພກ ໃນການເຂົ້າຫາສິນຄ້າອິນຊີແລະມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເໝາະສົມ.
- ຄະນະບໍລິຫານກຸ່ມກະສິກຳອິນຊີ ຄວນປະກອບມີຜູ້ຊ່ຽວຊານທາງດ້ານການຕະຫຼາດ, ເຕັກໂນໂລຊີແລະການອອກແບບຜະລິດຕະພັນ.

4. ສ້າງນະໂຍບາຍທາງການຄ້າ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງສິນຄ້າໄປສູ່ຕະຫຼາດໂລກ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໄລຍະສັ້ນ

- ການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວກະສິກອນອິນຊີ ກັບຕະຫຼາດສິ່ງອອກແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບກຸ່ມກະສິກໍາອິນຊີ. ຕະຫຼາດສິ່ງອອກສາມາດເຜີຍແຜ່ໃຫ້ບັນດາປະເທດເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງໃຫ້ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນອິນຊີໂດຍສາມາດຜ່ານຂໍ້ຕົກລົງທາງການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ ເຊັ່ນສະມາຄົມອາຊຽນ, ສົດທິພິເສດທາງພາສີແບບທົ່ວໄປ (the Generalized System of Preferences (GSP)) ແລະການພົວພັນການຄ້າປົກກະຕິ (NTR) ເຊິ່ງສະມາຄົມສະຫະພາບເອີລົບ, ຍີ່ປຸ່ນແລະສະຫະລັດອາເມລິກາໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການນໍາເຂົ້າຜັກອິນຊີໃນອັດຕາປອດພາສີຈາກສປປລາວ, ເຂດສິນຄ້າສາລີອາຊຽນແລະຜູ້ທີ່ເປັນສະມາຊິກອົງການການຄ້າໂລກ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໄລຍະຍາວ

- ມາດຕະຖານທາງດ້ານດ້ານຄຸນນະພາບແລະຄວາມປອດໄພຂອງການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາອິນຊີໃນຕ່າງປະເທດແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການແປເປັນພາສາລາວ ໃນດ້ານຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ແລະມີການໝູນວຽນສິນຄ້າພາຍໃນຊາວກະສິກອນອິນຊີໃນທ້ອງຖິ່ນເພື່ອທີ່ຈະສາມາດປະຕິບັດຕາມເກນມາດຕະຖານແລະເຂົ້າຫາຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດໄດ້.
- ກະຊວງກະສິກໍາແລະປ່າໄມ້ ແລະກະຊວງອຸດສາຫະກໍາແລະການຄ້າສາມາດ ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ປະກອບການສິ່ງອອກໂດຍການເຮັດໃຫ້ຂັ້ນຕອນການສິ່ງອອກໄວຂຶ້ນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າໃນການຜະລິດແລະແປຮູບສິນຄ້າກະສິກໍາອິນຊີພ້ອມທັງຊອກຫາຊ່ອງທາງໃນການເຂົ້າຫາຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ.

5. ຍຸດທະສາດໃນການສະໜັບສະໜູນບັນດາຂໍ້ສະເໜີແນະຂ້າງເທິງ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໄລຍະສັ້ນ

- ສະໜັບສະໜູນແຫຼ່ງເງິນທຶນໃກ້ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍກູ້ຢືມ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ແລະຮອງຮັບຕົ້ນທຶນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຂອງການຜະລິດຜັກອິນຊີ
- ຄວນມີການຈັດງານວາງສະແດງສິນຄ້າທັງຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ແລະຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ ສາມາດໃຫ້ໂອກາດໃນການນໍາສະເໜີແລະຂາຍສິນຄ້າກະສິກໍາອິນຊີໂດຍການຈັດງານວາງສະແດງ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະນະໂຍບາຍໄລຍະຍາວ

- ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນການຊອກຫາຊ່ອງທາງ ທາງດ້ານກັບຕະຫຼາດ, ການຮັບມືກັບຄວາມສ່ຽງ, ການຂໍໃບຢັ້ງຢືນກະສິກໍາອິນຊີ ແລະອື່ນໆ.
- ສະໜັບສະໜູນຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍໃນການປະຕິບັດແລະປັບຕົວໃຫ້ມີຄວາມຍືດຢຸນໃນຂະນະທີ່ພັດທະນາໄປພ້ອມໆກັນ.
- ຍົກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າສູ່ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ແລະ ແຜນປະຕິບັດຂອງຂະແໜງກະສິກໍາໂດຍຜ່ານການ ວາງແຜນ, ອອກແບບແຜນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການການລົງທຶນໃນອະນາຄົດ.